

VARSTVO KROMPIRJA PRED PLEVELI

Krompir ima srednje dobro tekmovalno sposobnost proti plevelom. Tekmovalna sposobnost je odvisna predvsem od termina sajenja, gostote sestoja in zdravstvenega stanja rastlin. V začetku razvoja lahko krompirju uspešno pomagamo z mehaničnimi ukrepi. S pleveli je manj težav pri pridelavi zgodnjih sort krompirja.

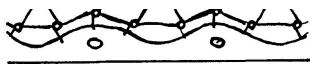
V naših krompiriščih prevladujejo ščiri, metlike, rogovilček, dresni, plezajoča lakota, različne kamilice, vijolice, zebrati, osati in slak, od ozkolistnih pa pirnica, kostreba, srakonja, divji sirek, muhviči in srakoprec. Pogosti so manj in srednje tekmovalni pleveli, kot so mrtva kopriva, plešec, zvezdica, jetičniki, ... Največ težav imamo pri zatiranju plezajoče lakote, slaka, gabeza, kislic, preslic in njivske škrbinke.

Glede na tehniko pridelovanja krompirja je mehanično zatiranje plevelov skoraj enakovredno kemičnemu zatiranju. Želimo si, da bi zatiranje plevelov temeljilo na večkratnem mehaničnem zatiranju, vendar moramo pri pridelavi semenskega krompirja upoštevati možnost mehaničnega prenosa virusov in zato mehanično zatiranje izvajamo le zgodaj v razvoju in na način, da ne prihaja do stikov med delovnimi elementi orodij in organi krompirja. Ob sajenju tako globino sajenja in obliko grebenov prilagodimo načinu mehaničnega zatiranja (da čim bolj prizadenemo plevel in čim manj krompir). Pri izvajanju mehaničnega zatiranja moramo biti pozorni na primerno vlažnost – suhost tal, da ne uničujemo strukture in da se poškodovani pleveli ne vrastejo ponovno. Možnosti za uporabo mehaničnih metod so vezane na tip tal in na razpoložljiva orodja. Pri lažjih peščenih tleh lahko izvajamo pogosto in enostavno mehanično zatiranje. V primeru kombiniranja mehaničnih metod zatiranja z uporabo herbicidov v krompirju, pa moramo dobro poznati lastnosti uporabljenih herbicidov.

Primer MEHANIČNEGA ZATIRANJA PLEVELA V KROMPIRJU PRI EKOLOŠKEM KMETOVANJU

Pri krompirju in vseh okopavinah je pred sajenjem ali setvijo priporočljiva slepa setev.

Opravila na njivi s krompirjem:

1. Česanje, brananje malo pred VZNIKOM (plevel v fazi kaljenja)

2. Plitvo okopavanje približno 14 dni po česanju

3. Globoko okopavanje in osipavanje

4. Česanje oz. brananje, krompir do 10 cm

5. Medvrstno okopavanje

6. Osipavanje pred sklenitvijo vrst

Število herbicidov je omejeno in za nekatere, predvsem trajne plevelce (npr. njivski slak), nimamo ustreznih kemičnih rešitev. Trajne plevelce moramo tako zatreti v drugih poljščinah ali na strniščih

V Sloveniji so za uporabo v krompirju registrirani naslednji herbicidi (april, 2011):

Pripravek aktivna snov	odmerek	čas uporabe, opombe KARENCA
TRETIRAMO PO SAJENJU in PRED VZNIKOM KROMPIRJA in PLEVELOV		
Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli		
BOXER prosulfokarb 80 %	največji dovoljeni odmerek 5 l/ha (poraba vode: 300-400 l na ha)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo po sajenju, tik pred vznikom na dobro oblikovanih grebenih. Tal ne obdelujemo, dokler krompir ne vznikne in plevel propade. - Dobro zatira navadni srakoperec, jetičnike, plezajočo lakoto, mrtve koprive, samoniklo ogrščico, njivsko spominčico, navadno zvezdico. <p>KARENCA je zagotovljena s časom uporabe <i>S sredstvom se lahko tretira le z napravami na traktorski pogon.</i></p>
METRIC klomazon 6 % + metribuzin 23,3 %	1 – 1,5 l/ha (poraba vode: 200-400 l na ha)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo pred vznikom plevela (približno 7 dni pred vznikom krompirja). - Odmerek 1,5 l/ha se uporabi za zatiranje srakonje in pasjega zelišča. Za zatiranje navadnega plešča, bele metlike, plezajoče lakote, mrtve koprive, navadnega slakovca, srhkodlakavega ščira, navadne zvezdice, navadne kostrebe in muhviča pa v odmerku 1 l/ha. - Sredstva se ne sme uporabljati na zelo lahkih in peščenih tleh. Ne sme se ga uporabljati v tleh, kjer je več kot 10 % organske snovi. <p>KARENCA je zagotovljena s časom uporabe <i>Sredstvo se lahko uporablja samo ob uporabi traktorske škropilnice.</i></p>
PLATEEN WG 41,5 metribuzin 17,5 % + flufenacet 24%	2 - 2,5 kg/ha (poraba vode: 300-400 l na ha)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo po sajenju, vendar pred vznikom krompirja (grebeni se sesedejo). - Ob zadostni talni vlagi dobro deluje na enoletne trave (kostreba, muhvič, latovke) in dobro na širokolistne plevelle (metlike, ščire, smolenec, dresni, pasje zelišče, navadno kamilico). <p>KARENCA je zagotovljena s časom uporabe <i>Uporaba sredstva je dovoljena samo ob uporabi traktorske škropilnice.</i> MOŽNOST FITOTOKSIČNOSTI: v primeru zelo neugodnih vremenskih razmer z nizkimi temperaturami ali veliko padavinami, ko so tla močno razmočena!</p>
RACER 25 EC * 31.12.2011 flurokloridon 25 %	2-4 l/ha (nižji odmerek uporabimo ob kombinaciji z drugimi sredstvi)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo takoj po sajenju krompirja (ko se grebeni sesedejo). - V primeru kombinacije z drugimi sredstvi (razširitev delovanja na posamezne ozkolistne in širokolistne plevelle) ga uporabimo v odmerku 1-2l/ha in tretiramo PO sajenju krompirja. - Predpogoj za dobro učinkovitost: DOBRA PREDSETVENA PRIPRAVA TAL! - NEVARNOST: fitotoksičnost (območja z veliko padavinami; večja nevarnost na lahkih tleh (ne uporabljamo ga na lahkih tleh z manj kot 1,5 % organske snovi); ni priporočljiva raba na tleh z velikim deležem humusa (4 in več %) ali na težkih glinenih tleh). - Dobro deluje na metlike in smolenec, nekoliko slabše pa na ščire, dresni, navadno kamilico in pasje zelišče, slabše pa na enoletne trave. <p>KARENCA: 63 dni</p>
STOMP 400 SC pendimetalin 40 %	5 l/ha (poraba vode: 200-400 l na ha)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo kmalu po sajenju (ko se tla sesedejo). - Uspešno zatremo večino enoletnih ozkolistnih in širokolistnih plevelov (optimalni učinek na plevelle, če niso presegli faze 2 listov). <p>KARENCA: zagotovljena s časom uporabe</p>
TRETIRAMO PRED VZNIKOM KROMPIRJA ali KMALU PO VZNIKU KROMPIRJA		
Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli		
SENCOR WG 70 *30.09.2011 metribuzin 70%	0,75 –1,5 kg/ha oziroma 0,5 – 0,75 kg/ha (poraba vode: 300-600 l na ha)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo po sajenju, vendar pred vznikom krompirja oziroma - tretiramo lahko tudi po vzniku krompirja (do višine od 5 do 10 cm oziroma 5 do 8 listov). - Dobro deluje na metlike, ščire in navadno kamilico, nekoliko slabše na dresni in enoletne trave, slabo na pasje zelišče. <p>KARENCA: 42 dni POZOR: možna občutljivost nekaterih sort krompirja. Ima tudi nekatere OMEJITVE V KOLOBARJU (ne uporabljajmo ga za zgodnji krompir!). Ne uporabljamo ga na lahkih tleh po vzniku posevka.</p>

TRETIRAMO PO VZNIKU KROMPIRJA in PLEVELOV

Enoletni širokolistni in nekatere vrste večletnega širokolistnega plevla

BASAGRAN 480 bentazon 48 %	1,5 – 2,0 l/ha (poraba vode: 200-400 l na ha)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo ko je krompir visok največ 10 cm, v zmerno toplem in jasnem vremenu, pri temperaturah zraka med 10 in 25 °C. - Dobro zatira njivsko pasjo kamilico, navadni plešec, ščavjelistno dresen, metlike, pasje zelišče, njivsko redkev, njivski mošnjak, kamilice, belo gorjušico. Učinkovito deluje na plevela v zgodnejših razvojnih fazah. <p style="text-align: center;">KARENCA: 42 dni</p> <p>POZOR: tretiranje v sončnem in vročem vremenu ter pri tretiranju občutljivih sort krompirja obstaja možnost poškodb (prehodna razbarvanja ali manjši ožigi).</p>
--	--	---

Enoletni in večletni ozkolistni pleveli in nekateri širokolistni pleveli

TAROT 25 WG rimsulfuron 25%	40-50 g/ha + močilo ! ali SPLIT aplikacija (2x25 g/ha)	<ul style="list-style-type: none"> - Tretiramo, ko ima plevel 2-4 liste, krompir pa je v povprečju visok 10 od 20 cm (od 3 listov do začetka sklepanja vrst); - prvič tretiramo ko ima plevel 1-2 para pravih listov, drugič tretiramo 2-3 tedne po prvem tretiranju. - zadovoljivo uničuje smolenec in nekatere druge širokolistne plevela, predvsem pa je učinkovit pri zatiranju travnih plevelov (vključno s plazečo pirnico), ščirov in navadne kamilice, slabše zatira smolenec in metlike, še slabše pa dresni. <p style="text-align: center;">KARENCA zagotovljena s časom uporabe.</p> <p>Raba pripravka ni priporočljiva za škropljenje zgodnjega krompirja!</p>
---	---	--

Enoletni in večletni ozkolistni pleveli

(idealni termin: ko imajo trave razvite 2 do 4 liste, za plazečo pirnico pa, ko je visoka približno 15 do 20 cm)

AGIL 100 EC propakvizafop 10 %	1l/ha 1,5-2 l/ha 1 l/ha	<ul style="list-style-type: none"> - za zatiranje enoletnih trav (od stadija treh listov do sredine kolenčenja); - za zatiranje pirnice, ko je visoka 15-25 cm; - za zatiranje sirka, ko doseže višino 30-40 cm. <p style="text-align: center;">KARENCA: 28 dni</p> <p>Prilavka ni dovoljeno uporabljati v zgodnjem krompirju. Uporaba ni priporočljiva pri temperaturah nad 25°C oziroma, če so ponoči pred tretiranjem temperature pod 6°C.</p>
ARAMO 50 tepraloksidim 5%	2 l/ha 1-1,5 l/ha 1 l/ha (priporočena količina vode je 50-200 l/ha)	<ul style="list-style-type: none"> - za zatiranje divjega sirka, plazeče pirnice (ko je plevel visok 10-20 cm); - za zatiranje ozkolistnega plevla (ko imajo travni pleveli 3 liste oziroma do konca razraščenja) ; - za zatiranje samoniklih žit (po vzniku posevka). <p style="text-align: center;">KARENCA: 35 dni</p>
FOCUS ULTRA *31.12.2011 cikloksidim 10 %	1,0-1,5 l/ha (poraba vode 200-400 l/ha) oziroma 3-4 l/ha (poraba vode 180-200 l/ha)	<ul style="list-style-type: none"> - po vzniku posevka oz. ko je plevel v fazi 3-5 listov do konca razraščenja; - ko je plevel visok 20-30 cm oziroma pred cvetenjem plevla; <p style="text-align: center;">KARENCA: 77 dni.</p>
FUSILADE FORTE *27.05.2011 fluazifop-p-butil 15 %	0,8 l/ha 1,3 l/ha 1,5 l/ha	<ul style="list-style-type: none"> - za zatiranje enoletnega ozkolistnega plevla (razen enoletne latovke); - za zatiranje večletnega ozkolistnega plevla (predhodna medvrstna obdelava tal – razrežemo rizome); - za zatiranje večletnega ozkolistnega plevla. <p style="text-align: center;">KARENCA: 90 dni.</p> <p>Sredstva ne smemo uporabljati v vročem in vetrovnem vremenu!</p>

V Sloveniji sta za uporabo v krompirju registrirana tudi herbicida ACTIVUS 40 WG in SENCOR SC 600, ki pa se ne tržita.

PRED UPORABO FITOFARMACEVTSKEGA SREDSTVA OBVEZNO PREBERITE IN UPOŠTEVAJTE NAVEDBE na ETIKETI oz. NAVODILU O UPORABI (varstveni pasovi ob vodotokih,...)!

Pripravila: Iris Škerbot, univ.dipl.inž.agr.
svetovalec specialist II (za varstvo rastlin)

